

Els catalans de fora

Jordi Arbonés va fer els estudis primaris al "Colegio Pelayo" del c/ Portal Nou de Barcelona, amb un mestre amb guardapols i palmeta. Degut a la derrota de la República, en la guerra 1936-39, el seu pare s'exilià a França. Per subsistir, la mare es dedica a fer feines domèstiques. Ell, amb 14 anys, es posa a treballar en una distribuïdora de material elèctric. Fa la teneduria de llibres, estudia anglès pel seu compte i després, durant un any, té un professor particular. També estudia català i literatura catalana amb el mestre Antoni Jaume. El desembre de 1956 fa un viatge, per perfeccionar l'idioma, a Anglaterra.

Als 15 anys havia fet teatre a "Germanor Barcelonina", que estava al c/ Carders del seu barri. Als 22 anys s'integra a la Comissió de Cultura, que dirigia Marià Altamiras, de la "Penya Cultural Barcelonesa". Comença a fer traduccions teatrals de l'anglès. En Ricard Salvat li posa en escena l'obra, que l'Arbonés havia traduït, "L'home que va néixer per morir penjat" d'en Ricard Hughes i, també, li escenifica "Poema de Nadal" de Josep Mª de Sagarra, en la qual el mateix Jordi hi participa com a recitador. Això el va animar a dedicar-se professionalment a les traduccions.

El 1956, marxa a Buenos Aires per casar-se, ja que la família de la que

seria la seva dona -Isabel, amb qui va tenir dos fills- s'havia traslladat a viure allà. A la capital argentina treballa en un despatx i, dos anys més tard, a l'Editorial Poseidon de Joan Merli i Pahissa, on fa de corrector i supervisa originals. S'incorpora al Casal de Catalunya fent de secretari de redacció de la revista "Catalunya". També col·labora a "Ressorgiment" i "Aplec". Tradueix obres d'Arthur Miller, Tennessee Williams i molts d'altres que representen el quadre escènic del Casal. A partir de 1962 fa de director, posant en escena obres d'autors catalans.

Publica diverses obres: "El teatre català de postguerra", "El teatre català a Buenos Aires", "Pedrolo contra els límits" i un llarg etcètera. Deixa diferents treballs inèdits. Ha escrit pròlegs a obres d'autors americans i anglesos. Ha publicat articles a revistes de l'interior i de l'exili. Ha traduït al català un gran nombre de novel·les i obres teatrals. Fer només una breu pinzellada de tots els seus treballs ens ocuparia tot l'espai del que disposem. Ha rebut els premis de periodisme "Casa Nostra" de Suïssa, de traducció de la Generalitat de Catalunya, el Nacional de traducció de l'Institució de les Lletres Catalanes, ajuts i accèssits diversos, alguns en els Jocs Florals de l'exili.

Però el que volem destacar d'en Jordi Arbonés és que, el 1966, és un dels

fundadors, a Buenos Aires, de l'Obra Cultural Catalana, conjuntament amb Josep Font, Jaume Garriga, Ricard Marco, Fivaller Seras, Jordi Soler i Eduard Vidal. Aquesta entitat està - encara ara- portant a terme una gran activitat de projecció de cara als catalans afincats a la capital argentina, per un costat de difusió cultural amb conferències, projecció de vídeos, etc., però, sobretot, d'afirmació de la nostra identitat.

La distància no ha estat un impediment per mantenir una actitud constant de fidelitat i servei a la catalanitat, cosa molt meritòria si tenim present que molts d'aquests compatriotes són nascuts a l'Argentina. La ideologia de Jordi Arbonés, completament afí a l'independentisme, va fer que es trobés entre aquests homes i dones, no colonitzats, plenament identificat.

Robert Surroca i Tallaferro

Països Catalans, gener de 2002.

(Agraim a l'amic Fivaller Seras de l'Obra Cultural Catalana, la informació aportada.)